

**Застъпниците за свобода на информацията обсъждаха
опита си и сферите на регионално сътрудничество в София**
Гергана Жулева, ПДИ

На 14 и 15 май в София се проведе регионална конференция "Застъпничество за свобода на информацията - независим мониторинг" (www.aip-bg.org/monconf.htm). Участници в конференцията бяха представители на организации, допринесли за приемането на законите за достъп до информация в техните страни и работещи активно за подкрепа на упражняването на правото на свобода на информацията.

Провеждането на конференцията беше подкрепено от Съвета на Европа/Пакта за стабилност.

Общността на застъпниците, която на 28 септември 2002 година се обедини в Международна Мрежа на Застъпниците за Свобода на Информацията (FOIAdvocates Network), укрепва и се разширява. От 15 организации-учредителки сега мрежата обединява повече от 35 организации (www.foiadvocates.net). Денят на учредяване на мрежата - 28 септември - беше обявен за Международен Ден на Правото да Знаем. Първите церемонии по отбелязване на този ден бяха през 2003 година (www.righttoknowday.net).

Участниците

В София се събраха застъпници за свобода на информацията от Артикул 19, Глобалната кампания за Свобода на изразяването,

продължава на стр. 2

ТЕМИТЕ В БРОЯ:

*Застъпниците за свобода на
информацията обсъждаха
опита си и сферите на регио-
нално сътрудничество в София*

*Съдът задължи МВР да
предостави информация*

Случай на месеца

*Взето ли е решение за
изграждане на АЕЦ „Белене“?*

*Институциите във Видин
кроят, че ги съдят по ЗДОИ*

Община Добрич сменя курса

*Директоратът по правата на
човека към Съвета на Европа
разпространи наръчник
"Достъп до официални
документи"*

*Решенията за помилване на
американския президент Бил
Клинтън секретни...засега*

Съдът задължи МВР да предостави информация

С решение от 04.05.2004 г. Върховният административен съд, петчленен състав, задължи министъра на вътрешните работи да предостави на журналиста от в. "Дневник" Христо Христов достъп до архивните фондове на МВР, поискан със заявление по ЗДОИ.

През октомври 2002 г. журналистът поиска достъп до т.нар. литерни дела на радио "Свободна Европа", "Дойче Веле" и "Би Би Си" във връзка с проучване на архивни документи, свързани с българския писател Георги Марков, който в периода 1970-1978 г. е работил в споменатите радиостанции. Литерни дела е термин, който се е използвал от Държавна сигурност. Те се различават от делата за оперативна разработка, които са образувани спрямо определено физическо лице, тъй като представляват разработка на конкретни обекти и дейността в тях.

Според министър Петканов такива документи не се съхранявали в архива на МВР. Подадената от Христов със съдействието на Програма Достъп до информация жалба срещу този отказ бе отхвърлена от тричленен състав на ВАС. Петчленният състав на ВАС отмени решението на предходния състав и задължи министъра да предостави поискания достъп. Съдът приема, че от доказателствата по делото е видно, че исканата документация съществува в МВР и журналистът вече е чел там документи на бившата Държавна сигурност по темата. Дори да не е налична част от поисканата документация, съгласно Закона за достъп до обществена информация МВР е било длъжно да укаже на заявителя къде се намира тя. Прецедентна е категоричността на съда да задължи административния орган безусловно да предостави искания достъп до обществена информация.

Правната инициатива на Институт Отворено общество, Statewatch, Центъра за развитие и демократизация на институциите (Албания), Центъра за свободен достъп до информация (Босна и Херцеговина), Хърватския хелзинкски комитет, Центъра за Кампания за Свобода на изразяването и Свобода на Информацията (Молдова), Про Медия (Македония), Адвокати за човешки права (Сърбия), Черногорския Хелзинкски комитет, Румънския Хелзинкски комитет, Центъра за независима журналистика, Асоциация Pro Democratia (Румъния), Центъра за обучение и ресурси за застъпничество (Косово), Фондация Ренесанс (Украйна) и, разбира се, домакините и организаторите на конференцията от България - Програма Достъп до Информация.

Специални гости бяха Хелена Ягерблом от Министерството на правосъдието на Швеция и член на работната група на Съвета на Европа при подготовката на Препоръка 2002(2) на Комитета на министрите за достъп до официални документи, Иван Николчев - представител на Съвета на Европа, и Ирина Файон от Проект Инициатива за отворено управление на Американската агенция за международно развитие.

Целите на конференцията бяха поне две:

Първо, да се обмени опит в областта на застъпничеството за приемане на законите за свобода на информацията и, което е по-важно, прилагането им.

Второ, да се обсъдят по-нататъшните стъпки на регионалното сътрудничество за утвърждаването на правото на свобода на информацията.

В хода на обсъжданията се очертаха общите проблеми, свързани с упражняването на правото на достъп до информация и прилагането на законите за свободен достъп до информация.

Застъпническите кампании на организациите са свързани с преодоляването поне на два общи за страните проблема: неподготвеност на държавните органи за прилагането на законите и необходимост за разясняване на правото сред по-широки кръгове на обществеността.

Наблюдението на прилагане на закона не е самоцел - то е подчинено на застъпническите кампании. Чрез него се формулират конкретните цели на разяснителните кампании, очертават се групите, към които трябва да бъдат насочени. Наблюдението на прилагането на законите показва слабостите на системата на предоставянето на информация от страна на държавните органи.

Естер Филипини от Правна инициатива на Институт Отворено Общество представи резултатите от Глобалния мониторинг за свобода на информацията проведен в пет страни. Националните екипи от България и Македония представиха своите резултати. Подобна методология за "активно наблюдение", която дава възможност да се очертаят слабите страни на системата на предоставяне на информация и едновременно с това да се активизира прилагането на закона, е използвана и от Асоциация "Про демокрация" в Румъния. Докладът беше представен от Константин Марза и разпространен сред участниците.

Резултатите от глобалния мониторинг насочват застъпническите кампании към засилване на **натиска към държавните органи** за по-голяма активност в осигуряването на свободния достъп до информация.

Не просто следване на закона, а следването му на основата на ценностите на **откритост на управлението** характеризират развитите практики за достъп до информация - този извод беше ясно формулиран в изказването на Хелена Ягерблом.

Тези ценности обаче не са гагеност, те трябва да са постоянен ориентир за застъпническите кампании. Едно от направленията в тази област, в което са съсредоточени усилията и на регионално равнище, са **обученията** за различните участници в процеса - административна, журналисти, граждани, неправителствени организации, работещи в различни сфери. Самото споделяне на опит е средство за застъпническите кампании на национално равнище. Сара Бюканен и Ирина Смолина от Артикъл 19 споделиха опита на тази авторитетна организация в регионалните застъпнически кампании за свобода на информацията.

Най-мощното средство за утвърждаване на правото на информация е, разбира се, **реалното практическо търсене на информация**, която не е публикувана. Получаването на тази информация като се използват нормите на законодателството, нейното публикуване и разпространяване е също важно направление в работата на застъпниците за свобода на информацията. Тони Баниян сподели богатия опит на Statewatch в търсенето на информация от европейските институции.

Александър Кашъмов, Диана Оливия Калинеску, Роман Романов и Вячеслав Якубенко представиха съдебните дела по законите за достъп до информация, като средство за наблюдение и застъпничество за свобода на информацията.

Конференцията даде възможност да бъдат обсъдени много и различни интересни теми. В следващите броеве ще представим някои от тях.

Иван Николчев, Гергана Жулева, Александър Кашъмов

Най-важният резултат от срещата на застъпниците за свобода на информацията бяха очертаните направления на сътрудничество, които могат да се обобщят в няколко групи:

I. Периодичен, проактивен обмен на информация, вкл. в уебсайта на мрежата.

Тук основните препоръки бяха за:

- обмен на идеи, случаи, публикации, информация за събития; посочено бе, че от голяма полза е публикуването на позитивните случаи;
- публикуване в интернет-страниците на организациите на всички закони, които имат отношение към достъпа до информация;
- разработване на софтуер за търсене в уебсайта на мрежата на определени теми - брошури, събития, публикации;
- взаимна размяна на публикации - доклади, брошури, листовки и др. на английски език.

II. Координация и съвместни действия за отбелязване на международния Ден на правото да знам на 28 септември.

- да се обединят усилията на всички организации за съвместни действия по отбелязването на деня, да се разработят съвместни програми с привличане на националните медии, да се осъществи размяна на програми и на медийни реализации;
- да се положат усилия за разработването на съвместни кампании;
- да се привлекат агенции на ООН в отбелязването на този ден и той да се превърне в официален Ден на достъпа до информация на ООН;

III. Регионално и европейско сътрудничество, отваряне на организациите за сътрудничество.

- да се работи за премахване на невидимите граници, да не се "замваря" региона, да се търсят мостове към по-ефективен диалог с европейските структури;
- Съветът на Европа да поддържа по-редовна система за информиране на организациите по отношение на събития, възможности за финансиране и др.
- регионалните срещи и обучителни семинари да се използват за обмен на информация и по-тясна връзка между страните-участнички, не само на ниво неправителствени организации, но и на държавно ниво чрез осигуряване на участие от страна на държавни институции от различни страни;
- неправителствени организации, работещи в други области, но имащи влияние или отношение към достъпа до информация, да бъдат привличани за партньори;
- да се търси сътрудничество с бизнессредите поради техния естествен интерес и стремеж към търсене на информация от държавни институции;
- да се разширява двустранното и многостранното сътрудничество в търсенето на информация, особено по специфични трансгранични въпроси от взаимен интерес.

Предложенията за сътрудничество бяха систематизирани от И. Кожухарова

Представители на частни охранителни фирми поискаха от областната управа в Разград и от РДВР да започне издаването на информационен бюлетин или електронен сайт в града, в който да се съобщават имената на лицата, които се разследват за кражби в индустриални или търговски обекти. Според гардовете, полицията и частните охранители могат да си съдействат, обменяйки си лични данни за лица, срещу които вървят полицейски проверки или следствени дела. Предложението бе направено на заседание на комисията по ред и сигурност в областната управа. Шефът на РДВР Разград обеща на колегите си, че ако се сформира обществен орган, който да поддържа подобен сайт, МВР може да сътрудничи. Нарушение ли е тази обмяна на данни по ЗЗД?

Случаят е интересен и включва в себе си няколко проблема: кой може да събира лични данни, в какъв обем и възможно ли е прехвърлянето на данни между отделните администратори. Ето защо си позволяваме да представим един по-обширен коментар. Законът за защита на личните данни (ЗЗД) бе обнародван в ДВ бр.1/ 4.01.2002 г. и влезе в сила на 1.01.2002 г. Законът гарантира едно право, свързано с правото на неприкосновеност на личния живот¹, което за първи път получи детайлна уредба. Гаранцията на това право се изразява в една **обща законова забрана за държавните органи, фирмите и физическите лица да събират и използват лични данни без спазването на определени изисквания**. Тази защита се въвежда и с оглед на широко навлизащата автоматизирана обработка на лична информация, която позволява бързо и лесно развиване на бази данни, натрупвания на записи за отделни лица и прехвърлянето на бази с такива данни. ЗЗД възлага задължения по защита на личните данни на администратора на данните (в разглеждания случай администратор на данните се явяват както РДВР, така и евентуално съдилищата). Съгласно чл. 24 ал.1 от закона администраторът може да обработва данните сам или чрез възлагане на обработващ данните.

За да бъде синхронизирано новото законодателство с изискванията за защита на личните данни на гражданите, през изминалата година бяха направени съществени промени в различни нормативни актове, особено в сектора на опазването на обществения ред и сигурност. Така например бяха приети изменения и допълнения в закона за МВР. Приежа се:

1. Споразумение за сътрудничество между Република България и Европейската полицейска служба, регламентиращо реда и условията, при които ще се извършва обмен на

информация, включително и лични данни, между Република България и Европейската полицейска служба Европол.

2. Наредба за реда за извършване на полицейска регистрация. Тя урежда реда и условията, при които се извършва полицейската регистрация. Тя представлява събиране и обработване на лични данни за български и чужди граждани, както и лица без гражданство, срещу които е започнало наказателно преследване.

Внимание!

Съгласно чл. 181 и 181А от Закона за МВР, данните от информационните фондове на МВР не могат да се използват за други цели освен за защита на националната сигурност, опазване на обществения ред и противодействие на престъпността. **Тези данни не се препредават.** Личните данни от информационните фондове могат да се предоставят само на органите за защита на националната сигурност и обществения ред, както и на органите на съдебната власт за нуждите на конкретно посочено наказателно дело. Данните от полицейската регистрация на лицата могат да се използват само за предотвратяване и разкриване на престъпления или за дейности, свързани със защитата на националната сигурност и обществения ред.

Считаме, че прехвърлянето на данни от полицейските регистри към които и да е друг администратор, в случаите когато това не е регламентирано в специален закон (както е в този казус) е нарушение на ЗЗД. Още повече, когато става въпрос за информация за неосъждани лица, или такива, по които има започнала само предварителна проверка.

Коментар: Фани Давидова

¹ Първият международен стандарт в тази насока е чл. 8 от Европейската Конвенция за правата на човека, гарантиращ правото на зачитане на личния и семеен живот, жилището и тайната на кореспонденцията. С оглед на практиката на Европейския съд за правата на човека правото на защита на личните данни се свързва и с правото на личността на самоопределение на идентичността.

Взето ли е решение за изграждане на АЕЦ „Белене“?

Антон Андонов, Александър Кашъмов

Правителството реши - строежът на АЕЦ "Белене" продължава. Спрените през 1992 г. строителни дейности ще бъдат възобновени. Новината оповести в Белене лично министър-председателят Симеон Сакскобургготски, според когото втората АЕЦ е най-големия инвестиционен проект за последните две десетилетия, чието реализиране ще осигури стабилна енергия и запазване на силните позиции на страната в регионалния енергиен пазар и след 2010 г. Тезата на правителството бе оспорена от еколози и икономисти, които заявиха, че влагането на 2 милиарда долара инвестиция в нови ядрени мощности е меко казано с неясна изгода за страната.

Всъщност какво точно представлява това решение? Според анотацията на доклада за Оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) и на "Инвестиционно предложение за строителството на АЕЦ "Белене", разпространен сред участниците в общественото обсъждане на 4 май тази година в София с Решение № 853/20.12.2002 "Правителството подновява процедурата по изграждане на АЕЦ на площадката Белене" (Да оставим настрана факта, че в законодателството не е познат терминът "подновяване на процедура"). На 3 май 2004 г. премиерът Симеон Сакскобургготски публично оповестява "правителственото решение за изграждане на АЕЦ "Белене". Значи излиза, че и през 2004 година е взето решение, но какво точно, все още не е известно. Главният секретар на Министерството на енергетиката и енергийните ресурси (МЕЕР) Славчо Нейков, отговаряйки на заявление за достъп до обществена информация, твърди: "Към настоящия момент министърът на енергетиката не е подготвил и внасял предложение по чл.45, ал.2 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ) пред Министерския съвет (МС)". (Това е единственото законово основание за вземането на решение за изграждане на ядрена централа.) Датата е 14.05.2004 г. Същевременно в отговор на друго заявление по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) МС предоставя копие от свое решение, взето на

29.04.2004 г. В него четем: "МС дава съгласие за изграждане на ядрена централа АЕЦ "Белене". Ха сега, де?!

Според еколозите, кабинетът е обявил старта на строителството на АЕЦ "Белене"

В противоречие със закона.

Решение на Министерския съвет за строежа (прието на 29.04.2004 г.) трябва да се вземе едва след като е минало публичното обсъждане на доклада за Оценка на въздействието върху околната среда от изграждането на електроцентрала. Пак според тях в подготвения доклад за ОВОС на АЕЦ "Белене" не се дават никакви гаранции, че централата ще бъде напълно безопасна, независимо от избора на вида атомен реактор. Опорочена е и процедурата по ОВОС с избор на фирма, която да изготви оценката, защото тя е проведена в нарушение на Закона за обществените поръчки и Закона за околната среда и водите. В доклада липсват доказателства за минималното въздействие от реализацията на проекта върху околната среда, няма извършено изследване за рисковете от аварии и възможните топлинни замърсявания на река Дунав, не са взети предвид и потенциалните рискове от сеизмично опасния район, където се предвижда изграждането на АЕЦ, твърдят еколозите.

Ако не беше разкрито "потайното" решение от 29.04.2004 г., еколозите нямаше да могат да защитят юридически всички посочени свои аргументи. С откриването му обаче възникна и възможността то да бъде обжалвано.

Петър Пенчев, председател на секция Монтана на Национално Движение Екогласност сезира Върховния Административен съд с молба съдът да отмени решението по т. 57 от заседанието на МС на 29.04.2004, с което изграждането на АЕЦ "Белене" се стартира. В жалбата си до съда г-н Пенчев посочва, че взетото от министрите "Решение на Министерския съвет на Република България за изграждане на АЕЦ "Белене" е незаконосъобразно съгласно чл.45 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ). "Няма изготвена оценка

продължава на стр. 6

за ядрената безопасност и радиационната защита; няма завършена оценка за въздействието на върху околната среда и физическата защита; няма изготвена оценка за социално-икономическото значение от изграждането на ядрена централа; в доклада по ОВОС на инвестиционно предложение за изграждане на АЕЦ "Белене", изготвен от независими експерти, има отрицателна оценка за радиоактивните отпадъци и отработеното ядрено гориво, които се получават в резултат на дейността на ядрената централа и тяхното управление,

като нерешен и открит проблем", се посочва в жалбата до съда. Петър Пенчев обръща внимание и на неизпълнението на изискванията на чл.45, ал.4 от ЗБИЯЕ - решението за изграждането на обекта е взето преди да бъде извършено обществено обсъждане на предложението за изграждане на ядрена централа.

Документите, представени пред ВАС г-н Пенчев е получил

по реда на ЗДОИ.

"Надявам се във Върховния Административен съд да имам успех. Мисля, че успях да събера

необходимата ми информация, за да сезирам съда и да настоявам за отмяната на взетото министерско решение за изграждане на АЕЦ "Белене" като незаконосъобразно и респективно за спирането на строежа на атомната електроцентрала. Нямам представа как щях да се добера до интересуващата ме информация, ако не бях използвал процедурата по ЗДОИ", казва г-н Пенчев и очаква произнасянето на висшите магистрати по допустимостта на неговата жалба.

Институциите във Видин крият, че ги съдят по ЗДОИ Анелия Славейкова, координатор на ПДИ, Видин

Общината и областната управа във Видин крият, че гражданите, получили отказ за достъп до обществена информация от кмета Иван Ценов и губернатора Мартин Дончев, търсят правото си в съда, като обжалват решенията, с които им се отказва това право. "Нямаме обжалвани по реда на ЗДОИ решения за отказ на информация", категорична е пред ПДИ говорителката на община Видин Миглена Серафимова. Тя съобщава още, че според справка на юристите в кметството от общо подадените 62 заявления по ЗДОИ в общината са постановени 52 решения за предоставяне на достъп. Само 3 са отказите да се предостави исканата информация. Всички те са мотивирани с чл. 37 ал. 1 т. 2 на ЗДОИ, който третира засегнати интереси на трето лице и липсата на негово изрично писмено съгласие за предоставянето на исканата информация. По компетентност, без се обяснява точно каква, общината била отговорила на 2 заявления по ЗДОИ. Без разглеждане са

оставени, пак без да е ясно защо, 5 броя заявления за достъп до обществена информация.

Това е информацията, която **община Видин** предоставя за това как е прилаган ЗДОИ в кметството през 2003 г. Пропуска се обаче същественият момент, че с решение № 98 от 27.06.2003 видинският окръжен съд /ВОС/ е отменил като незаконосъобразен отказа на кмета на община Видин, като го е задължил да предостави на г-жа Любов Гусева, член на управителния съвет на Видинското дружество за защита на животните, информация за броя на заловените и настанени в общинския изолатор бездомни кучета за периода 2001-2002 г., броят на евтаназираните животни, изразходваните средства от общинския бюджет за описани в заявлението консумативи и лекарствени средства, свързани с дейността на изолатора.

Същият ген Любов Гусева печели още едно дело срещу община Видин за отказан ѝ достъп до информация. В

качеството си на член на УС на същото дружество тя е искала от кмета Иван Ценов да и бъде предоставен достъп до договора, сключен между община Видин и фирма "Чистота" ЕООД, с предмет на възлагане на организираната и финансирана с общински средства дейност по ограничаване популацията на бездомните кучета във Видин. С решение № 95 от 27.06.2003 г. видинският окръжен съд отменя отказа на кмета на община Видин като незаконосъобразен и го задължава да предостави достъп до исканата информация. Аргументът на кмета, че исканата информация засяга интересите на трето лице с оглед неговото несъгласие е отказал достъп, е определен като незаконосъобразен, тъй като информацията е с обществен характер и в случая е приложим чл. 31, ал.5 от ЗДОИ.

Няма как юристите на кметството да не знаят за тези дела, защото решенията на ВОС са атакувани от община Видин пред ВАС. По този начин те не само отказват неправомерно информация, но и подават лъжливи данни за работата си по ЗДОИ.

Подобна е и ситуацията в **областна администрация - Видин**. Там през 2003 г. са постъпили общо 103 заявления за достъп до обществена информация и е постановен един-единствен и то частичен отказ за достъп до информация. Чиновниците от деловодството обаче категорично отказват да съобщят какво и на кого е отказано. Мотивът им е, че по Закона за личните данни нямат

право да дават подобен тип информация.

Всъщност става въпрос за заявлението на Свилен Маринов от есента на 2003 г., когато той иска подробна информация и достъп до документите, с които е извършена покупко-продажба на земя в 30-метровата ивица на брега на река Дунав - изключителна гържавна собственост. Страни по тази сделка са областния управител Мартин Дончев и фирма "Екопетролюм". Първоначално заявителят получава категоричен отказ за достъп до каквото и да било по темата. А мотивът на чиновниците е смехотворен - заявлението не е написано върху бланка, изготвена за целта в областна администрация - Видин. Нищо, че заявителят си е направил труда да изчете ЗДОИ и да мотивира почти всяка точка от искането си с конкретен текст от този

закон. След като човекът чинно попълва формуляра и отново иска веднъж отказаната му информация, той я получава частично с отговора, че исканите документи засягат личните данни на трето лице. По същия начин чиновниците мотивират сега пред ПДИ отказа си да предоставят информация за заявителя, каква информация е искал той и дали е обжалвал пред съда частичния отказ на областния управител.

Останалите институции във Видин, чиито ръководители са задължени субекти по смисъла на ЗДОИ, твърдят, че при тях няма подадени заявления по ЗДОИ през 2003 година. Откакто е влязъл в сила този закон, във видинската Здравноосигурителна каса е подадено само едно заявление и по него информацията е предоставена. В РДВР-Видин пък не е постъпвало нито едно заявление.

Договорите по обществени поръчки между общината и фирми са публични, реши на 25.05.2004 г. тричленен състав на Върховния административен съд.

Достъп до тях трябва да се предостави дори когато в тях се съдържа информация, представляваща търговска тайна или лични данни, след като същата се залича. Две дела бяха разгледани от ВАС като касационна инстанция след като Видинският окръжен съд отмени два отказа на кмета на община Видин да предостави достъп до договора на общината с общинска фирма "Чистота" относно залавянето на бездомните кучета в града и данни за третиране в тази връзка на бездомните кучета и отчет за разходваните по договора средства. Достъп до информацията поиска през 2002 г. видинското дружество за защита на животните. Решенията на съда дават важно тълкувание на закона, с което се прегражда възможността администрацията да злоупотребява с т.н. "търговска тайна".

Добричкият окръжен съд отхвърли като неоснователна жалбата срещу отказ за достъп до информация от страна на общината. Това беше първото дело по ЗДОИ, което влезе в съдебна зала в Добрич и беше обект на медийно внимание. Всички погадени до сега жалби по Закона за достъп до обществена информация бяха оттеглени от страна на жалбоподателя и магистратите не са им давали ход. С решение №57 /13.04.2004 г. тричленен състав на Добричкия окръжен съд с председател Флорентина Борисова се произнася, че жалбата по административно дело №367/2003 г. е допустима, но е неоснователна. Тоест отказът на община Добрич да даде исканата информация е обоснован и законосъобразен, постановяват магистратите.

Фактите

През месец август 2003 г. гражданката Даниела Димитрова подава искане за достъп до информация, която да получи на хартиен носител. Става въпрос за заповеди на кмета за прекратяване на договор с неин конкурент - Веселин Тодоров Митев - за наем на общинско място за продажба на пуканки. Заявителят настоява и за другите заповеди, касаещи наемните отношения на общината със същото лице - заповед за изземване на количката му, заповед за подновяване на договора му. Димитрова също гържи количка за пуканки по договорни отношения с общината на място, срещуположно с това на конкурента. На 14.08.2003 г., в законния срок, тя получава изричен отказ от общината, мотивиран на основание чл.37 ал.1 т.2 от ЗДОИ, т.е. информацията касае трето лице, което, след писмено поискване, е отказало такава да бъде предоставена. В жалбата си до съда гражданката настоява за отмяна на отказа. Той възпрепятствал Димитрова да сезира компетентните органи - в случая Комисията за защита на потребителите - срещу нелоялна конкуренция, да преустанови дейността на търговеца Веселин Митев, който поставил трета машина с огромен капацитет и количка, несъобразена с договора на общината и типовия модел, одобрен от главния архитект на града. "С отказа си община Добрич възпрепятства възможността да защитя собствените си интереси във връзка със сключения с нея договор и заради нелоялната конкуренция на другия наемател", пише още в жалбата до съда.

Защитата на ответника:

"Делото е обречено, ако исканата информация бъде предоставена, това ще представлява издаване на фирмена тайна."

Адвокатът на жалбоподателя Юлия Отузпирова:

"Визираният отказ е незаконен, очевидно не е свързан с интереса на други лица. Трябва да има прозрачна дейност на органите с власт - в случая община Добрич."

По-късно пред журналисти тя заяви: "Има неясноти в закона - в частта, която ограничава достъпа до информация и защитава трети лица. Но интересите на трети лица като какво се явяват - гържавна, служебна или фирмена тайна - винаги ли трябва да създават ограничение за прозрачност в работата на публичен орган?", пита риторично юристката.

Оръжният съд мотивира решението си да приеме за законен отказа на общината в конкретния казус съгласно чл.37 ал.1 т. 2 от ЗДОИ - когато достъпът засяга интересите на трето лице. Общината е уведомила с писмо третото лице - в случая Веселин Митев, за исканата от Димитрова информация.

В заявление до общината Митев не дава съгласие за предоставяне на информацията, която касае неговите наемни отношения.

Решението на Добричкия окръжен съд можеше да се обжалва пред Върховния Административен съд на Република България. Но жалбоподателят по делото не се е възползвал от това си право. "Моят клиент загуби интерес!", призна адвокатката. ЗДОИ се нуждае от сериозни и бързи промени, коментираха юристи, наблюдавали първото дело за достъп до информация в Добрич.

Коментар на Александър Кашъмов:

Впрочем отказът е доста учудващ. През 2003 г. община Добрич получи приза "Институция най-добре организира предоставяне на информация за граждани" по повод Международния ден на правото да знам, празнуван за първи път на 28 септември миналата година. По данни на служителите от самата община за 2003 г. те имат десетки случаи на

продължава на стр. 9

предоставен достъп до информация - в някои, копия от десетки страници документи. Отказът е само един. Нека още веднъж да припомним, че принципът за максимална откритост е в основата на законодателството за достъп до информация. Изключение от него може да има само когато законът изрично го предвижда за защитата на нечи права или обществен интерес от увреждане и то само в случай, че

общественият интерес за откритост не надделява. Винаги когато страна по една сделка е общината или държавата общественият интерес надделява. В този случай е допустимо да се отказва само част от информацията по изключение, напр. клауза в търговски договор между общината и фирма. След заличаването ѝ, копие от останалата част на договора трябва да се предоставя, както постанови на 25 май 2004 г. ВАС

в две сходни дела срещу отказ на кмета на община Видин. Що се отнася до наемните отношения между община Добрич и третото лице, то в тях очевидно не може да има никаква тайна по смисъла на Закона за защита на конкуренцията и информацията е трябвало да се предостави. Надяваме се, че не такъв пример ще дава за бъдеще отличената община на останалите държавни и общински институции.

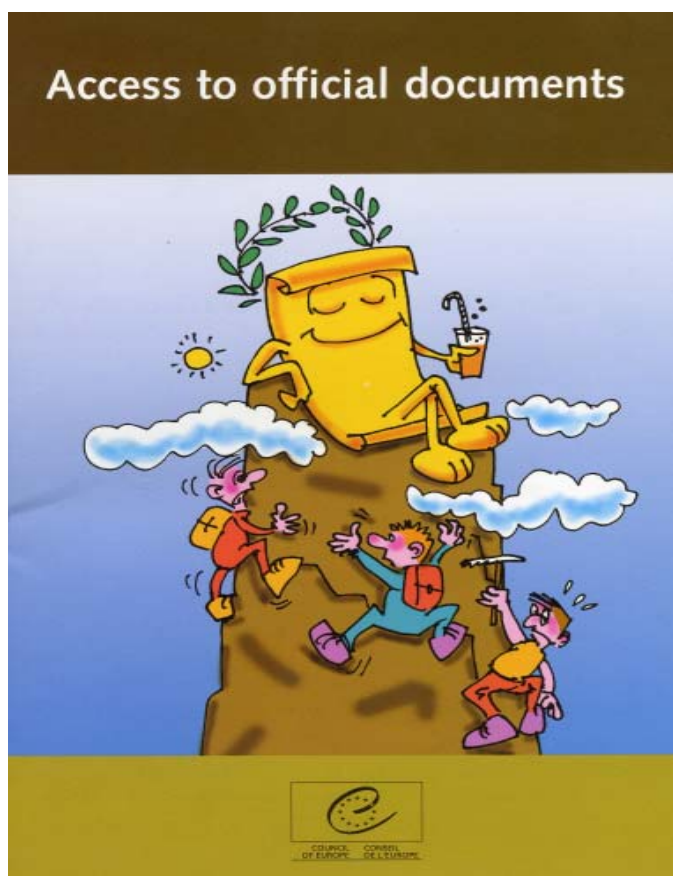
Директоратът по правата на човека към Съвета на Европа разпространи наръчник "Достъп до официални документи"

Директоратът по правата на човека към Съвета на Европа разпространи през м. май наръчник "Достъп до официални документи" на френски и английски език. Наръчникът е подготвен от групата специалисти по достъп до официална информация (DH-S-AC).

Целта на наръчника, както се отбелязва в увода, е да направи достояние на по-широки кръгове от обществеността и администрацията принципите, заложи в Препоръка (2002)2 за достъп до официални документи, приета от комитетата на Министрите на Съвета на Европа на 21 февруари 2002 г. и адресирана до страните-членки.

Програма Достъп до Информация преведе Препоръката и обяснителната записка към нея веднага след нейното приемане. Оттогава досега принципите, заложи в Препоръката (2002)2 на Съвета на Европа са едно мощно средство за тълкуване на неяснотите в българското законодателство, а също така важна част от обученията по достъп до информация, провеждани в България.

Важността на Препоръка (2002)2 за тълкуване на нормите на българския Закон за достъп до обществена информация може да бъде илюстрирана с това, че Върховният Административен Съд в свое решение се позова на този важен документ на комитетата на Министрите на Съвета на Европа.

Програма Достъп до Информация ще преведе и разпространи текста на наръчника. Смятаме, че по този начин ще спомогнем за утвърждаването на стандартите, заложи в Препоръката (2002)2 в практиката на предоставяне на обществена информация в България.

Решенията за помилване на американския президент Бил Клинтън секретни...засега
в. New York Times, 07.05.2004 г.

Федералният апелативен съд премахна една от пречките пред разкриването на вътрешна информация, свързана със спорните решения за помилване, издадени от администрацията на бившия американски президент Бил Клинтън. Засега обаче някои от документите ще останат секретни.

С два към един гласа тричленен състав на Касационния съд на област Колумбия (Вашингтон) реши, че Белият дом не може да се възползва от ограничението "кореспонденция на президента", предвидено в Закона за свобода на информацията¹ и по този начин да възпрепятства достъпа до документи на Министерството на правосъдието.

Съдът връща преписката на допустящия федерален съдия за преценка, дали Белият дом все още има основания да не разкрива информацията. Това е победа, макар и частична, на организацията Judicial Watch (Съдебен наблюдател), чиято

основна цел е да упражнява контрол върху работата на правителствени институции.

Историята

През 2001 г. Judicial Watch подава жалба в опит да получи достъп до мненията на адвокати и други частни лица за това кои обвиняеми и кои затворници следва да бъдат помилвани от президента.

Решението на бившия американски президент Бил Клинтън да помилва 177 осъдени и затворници през последния си ден в Белия дом предизвика доста разгорещени дискусии. Judicial Watch поиска да получи достъп до документи, които биха разкрили подробности около евентуални задкулисни уговорки за помилване на финансиста Марк Рич, избягал през 1983 г. в Швейцария след обвинения за нелегална търговия и укриване на данъци, както и възможни опити на брата на президента, Роджър Клинтън да

се застъпва за помилването на други задържани.

Администрацията на сегашния американски президент Джордж Буш е отказала да предостави исканите документи с мотива, че това би могло да има евентуален смразяващ ефект върху бъдещи вътрешни дискусии по помилване на затворници.

В отговор на искането на Judicial Watch, Министерството на правосъдието отказва достъп до повече от 4340 страници, позовавайки се на ограничението "кореспонденция на президента", а за други 524 страници смята, че разкриването им би могло да доведе до намеса в личния живот на трети лица.

Според Касационния съд, Белият дом все пак би могъл да откаже достъп до някои части от документите, които биха разкрили лични данни на все още живи лица.

Превод от английски:
Николай Марекков

¹ Петото ограничение в американския Закон за свобода на информацията предвижда възможност да не се предоставя достъп до информация в случаи, когато са дадени консултации, препоръки и мнения, предхождани крайното решение.

Програма Достъп до Информация

София 1000,
бул. Васил Левски N 76, ет. 3, ап. 3
тел/факс. (+ 359 2) 988 5062, 986 7709, 981 9791
E-mail: office@aip-bg.org
www.aip-bg.org

Редакционен екип:

Александър Кашъмов, Антон Ангонов, Дарина Палова, Гергана Жулева, Кирил Терзийски, Николай Марекков, Фани Давидова
Редактори: Антон Ангонов, Ивон Кожухарова
Оформление: Николай Марекков

Този бюлетин се издава в рамките на проект „Прилагане на Закона за свобода на информацията“ с финансовата подкрепа на Програмата за социална трансформация в Централна и Източна Европа (МАТРА) на Министерството на външните работи на Холандия.

©Програма Достъп до Информация
Материалите в това издание са обект на авторско право.
При цитиране позоваването на източника е задължително.